

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки та підприємництва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Економіка підприємства

Рівень вищої освіти:	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти:	Бакалавр
Освітня програма:	Фінанси, банківська справа та страхування
Спеціальність:	072 Фінанси, банківська справа та страхування
Освітня програма:	Маркетинг
Спеціальність:	075 Маркетинг
Освітня програма:	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Спеціальність:	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Освітня програма:	Економіка
Спеціальність:	051 Економіка
Освітня програма:	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Спеціальність:	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 4 від 1 жовтня 2019 р.

м. Кропивницький – 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання
6. Система оцінювання та вимоги
7. Політика курсу
8. Методи навчання
9. Методичне забезпечення
10. Рекомендована література: основна, допоміжна, інформаційні ресурси

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Економіка підприємства
Викладач (-і)	Журило Ірина Валентинівна
Профайл викладача (-ів)	
Контактний телефон викладача	+38(0522)39-04-63
E-mail:	Журило Ірина Валентинівна zhuriloiv@gmail.com
Сторінка курсу в CMS UCU	-
Обсяг дисципліни	4 кредити ЄКТС, 120 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	moodle.kntu.kr.ua Distance learning CNTU
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді кафедри та moodle.kntu.kr.ua курс Економіки підприємства Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, додаток-месенджер Viber
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Навчальна дисципліна «Економіка підприємства» є варіативною для студентів бакалаврської освітньої програми спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Згідно з навчальним планом денної форми навчання вивчення дисципліни заплановано на 3 семестр (2 курс).</p> <p>Економіка підприємств – це наука про ефективність виробництва, шляхи і методи досягнення підприємством найкращих результатів при найменших витратах.</p> <p>Курс «Економіка підприємства» є базовою загальноекономічною дисципліною для майбутніх підприємців, оскільки охоплює усі ключові розділи прикладної економіки, організації та забезпечення ефективного господарювання на рівні підприємства.</p> <p>Програма курсу передбачає цикл лекцій і практичних занять з 3-х тематичних модулів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підприємство як суб'єкт господарювання, його виробнича програма та ресурсне забезпечення. 2. Продуктивність, мотивація та оплата праці персоналу підприємства. 3. Витрати, ціни на продукцію підприємства, його фінансово-економічні результати та ефективність інвестиційної діяльності. <p>Економіка підприємства є складовою частиною комплексу соціальних, економічних і математичних наукових дисциплін. Її вивчення базується на попередньо засвоєних студентами дисциплінах економічної теорії (макроекономіка, мікроекономіка, політекономія), а також теорії фірми, філософії, соціології, маркетингу, дисциплін математичного, статистичного та інформаційного циклів.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою вивчення навчальної дисципліни «Економіка підприємства» є опанування студентами основних розділів прикладної економіки, ознайомлення з методами організації ефективного господарювання на рівні основної ланки суспільного виробництва – підприємства, формування теоретичних знань щодо форм функціонування підприємств у сучасних бізнес-умовах, набуття необхідної сукупності теоретичних та практичних знань з управління виробництвом на сучасному етапі розвитку ринкової економіки, вироблення практичних навичок із забезпечення розвитку підприємницьких структур на засадах інноваційних моделей господарювання, а також здійснення комплексних економічних розрахунків для ефективної господарської діяльності на рівні підприємств. Дисципліна орієнтує на формування сучасних моделей розвитку підприємств та визначення напрямків удосконалення бізнес-процесів.</p> <p>Завдання для викладача: спираючись на сучасні наукові джерела, статистичну базу, власні знання і економічну ерудицію знайти ефективні засоби донесення до студентів</p>	

змісту навчальної дисципліни, створити умови повноцінного засвоєння ними навчального матеріалу у межах відведеного для цього часу. Викладач самостійно обирає методичні підходи щодо досягнення поставленої мети вивчення дисципліни, віддаючи перевагу тим або іншим підручникам і посібникам, надає з цього приводу відповідні рекомендації студентам.

Завдання для студента – у межах часу, відведеного на вивчення навчальної дисципліни, керуючись отриманою від лектора і асистента навчальною інформацією (наданою відповідно до даної робочої програми), засвоїти теоретичний матеріал курсу, навчитись аналізувати і розв'язувати теоретичні і практичні завдання щодо забезпечення ефективної функціонування підприємства, вирішувати прикладні питання економіки, організації та управління виробництвом, знаходити резерви підвищення його ефективності.

Вивчивши курс «Економіка підприємства» студент повинен **знати** принципи та шляхи забезпечення конкурентоспроможної, високопродуктивної і високоприбуткової діяльності підприємств усіх форм власності в умовах сучасного ринкового господарства, а також **уміти** застосовувати необхідні для цього методи і стимули, способи аналітичних розрахунків та економічних обґрунтувань.

4. Результати навчання (компетентності)

Відповідно до вимог освітньої програми у результаті вивчення дисципліни «Економіка підприємства» студент повинен **виробити ключові компетентності**:

- здатність критично мислити та генерувати нові ідеї;
  - здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між явищами та процесами;
  - здатність проявляти лідерські навички, мотивувати людей працювати у команді;
  - здатність до ефективної професійної комунікації;
  - здатність до ефективної інноваційно-інвестиційної діяльності;
  - здатність до оцінки ефективності проектів;
  - здатність свідомо та соціально відповідально діяти на основі етичних міркувань і принципів доброчесності;
  - здатність проводити дослідження та презентувати результати.
- а також, у відповідності із програмними результатами **навчитись**:
- розуміти основні економічні явища та закономірності їх розвитку як на рівні підприємства, так і суспільства в цілому;
  - розуміти принципи та механізм функціонування підприємства, як відкритої економічної системи;
  - використовувати на практиці засвоєну термінологію та отримані базові структуровані знання у сфері економіки підприємства;
  - вибирати та застосовувати методи та інструментарій для обґрунтування управлінських рішень щодо створення та функціонування підприємства;
  - застосовувати на практиці набуті знання щодо основ нормативно-правового забезпечення діяльності підприємств;
  - використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємства;
  - організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері економіки підприємства;
  - вибирати та застосовувати необхідний науковий, аналітичний, методичний інструментарій для управління економічною діяльністю;
  - збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для розв'язання комплексних економічних завдань на рівні підприємства;
  - формулювати професійні завдання у сфері економіки, вибирати належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси;
  - обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання;
  - проводити комплексний аналіз та оцінку результаті фінансово-економічної

діяльності підприємства, розроблювати заходи з використання внутрішньогосподарських резервів підвищення ефективності використання ресурсів на підприємстві;
 – оцінювати результати власної роботи і нести відповідальність за особистий професійний розвиток;
 – працювати автономно та в команді, виявляти навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягти професійних цілей.
 При цьому компетентність передбачає набір знань, навичок і ставлень, що дають змогу особистості ефективно діяти або виконувати встановлені функції, спрямовані на досягнення певних стандартів у професійній галузі або діяльності.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Види занять	Загальна кількість годин
лекції	28
практичні	14
самостійна робота	78

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	2	вибірковий

Схема курсу

Модуль, тема, план	Форма діяльності (к-сть год.)*	Результати навчання
--------------------	--------------------------------	---------------------

Модуль 1. Підприємство як суб'єкт господарювання, його виробнича програма та ресурсне забезпечення

<i>Тема 1. Предмет та методологія курсу «Економіка підприємства»</i>	Л - 1, СР - 2	Розуміння об'єкту, предмету, методу економіки підприємства як наукової дисципліни; застосування методології її вивчення, яка ґрунтується на емпіричній, теоретичній та прикладній сторонах процесу пізнання.
<i>Тема 2. Підприємство, як суб'єкт господарювання:</i> 1. Підприємство як відкрита система. 2. Поняття, цілі та напрямки діяльності підприємства. 3. Правові основи функціонування підприємства. 4. Класифікація підприємств. 5. Структура підприємств. 6. Добровільні та інституціональні об'єднання підприємств	Л - 2 СЗ - 2 СР - 4	Усвідомлення сутності підприємства в ринковій економіці, цілей та напрямків його діяльності. Засвоєння переліку та змісту основних нормативно-правових актів, які регулюють діяльність підприємства. Знання щодо видів підприємств та їх об'єднань за різними класифікаційними ознаками. Здатність створити та зареєструвати підприємство, а також обґрунтувати доцільність організаційно-правової форми його діяльності та організаційну структуру управління.
<i>Тема 3. Основи підприємницької діяльності:</i> 1. Підприємництво як сучасна форма господарювання.	Л - 1, СР - 2	Усвідомлення сутності, значення, основних функцій, способів організації, принципів здійснення та видів підприємства. Знання основних орга-

<p>2. Основні способи організації підприємницької діяльності.</p> <p>3. Пошук ідеї підприємницької діяльності та умови його створення.</p> <p>4. Створення початкового капіталу та його використання.</p> <p>5. Легалізація бізнесу.</p>		<p>нізаційно-правових форм підприємницької діяльності, способів створення та методів творчого пошуку комерційної ідеї. Розуміння сутності поняття початкового капіталу, прав підприємців щодо формування статутного фонду відповідно до Законодавства України. Знання умов легалізації підприємства та набуття ним прав юридичної особи.</p>
<p><i>Тема 4. Виробнича програма підприємства (ВП):</i></p> <p>1. Продукція як основний результат діяльності підприємств.</p> <p>2. Сутність, значення та основні етапи розробки виробничої програми.</p> <p>3. Показники виробничої програми.</p>	<p>Л - 2 ПЗ - 1 СР - 3</p>	<p>Вміння класифікувати продукцію підприємств за економічним призначенням і ступенем готовності до споживання; вирішувати завдання розробки та оптимізації ВП з урахуванням наявних ресурсів. Застосування на практиці знань щодо визначення, використання та обґрунтування вибору натуральних та вартісних показників ВП.</p>
<p><i>Тема 5. Основні засоби (ОЗ) підприємства:</i></p> <p>1. Виробничі засоби підприємства.</p> <p>2. Класифікація та структура ОЗ.</p> <p>3. Оцінка ОЗ.</p> <p>4. Спрацювання, амортизація та відтворення ОЗ.</p> <p>5. Ефективність використання ОЗ.</p>	<p>Л - 4 ПЗ - 2 СР - 4</p>	<p>Знання класифікації та факторів, що визначають обсяг і структуру ОЗ підприємства. Вміння розрахувати та аналізувати показники, що характеризують рух та оцінку ОЗ. Володіння методами нарахування амортизації ОЗ. Вміння оцінити ефективність використання ОЗ підприємства.</p>
<p><i>Тема 6. Оборотні засоби ОбЗ та оборотні кошти (ОбК) підприємства:</i></p> <p>1. Склад і структура ОбЗ.</p> <p>2. ОбК та джерела їх формування.</p> <p>3. Управління (нормування) ОбК.</p> <p>4. Показники оборотності (ефективності використання) ОбК.</p>	<p>Л - 4 ПЗ - 2 СР - 4</p>	<p>Знання економічної сутності та складу ОбЗ; сутності, складу та джерел формування ОбК підприємства. Розуміння схеми кругообігу ОбК на підприємстві. Вміння аналізувати структуру ОбК підприємства та показники ефективності їх використання. Вміння виявляти потреби підприємства в ОбК.</p>
<p><i>Тема 7. Нематеріальні ресурси та активи:</i></p> <p>1. Нематеріальні ресурси.</p> <p>2. Нематеріальні активи.</p> <p>3. Реалізація права власності на нематеріальні ресурси.</p> <p>4. Оцінка вартості та амортизація нематеріальних активів.</p>	<p>Л - 1 СР - 4</p>	<p>Знання сутності та складу нематеріальних ресурсів та нематеріальних активів підприємства; принципів та форм правового захисту об'єктів інтелектуальної власності; особливостей реалізації прав власності на нематеріальні ресурси. Вміння застосовувати основні підходи до оцінки вартості нематеріальних активів, а також визначати їх амортизацію.</p>
<i>Модуль 2. Продуктивність, мотивація та оплата праці персоналу підприємства</i>		
<p><i>Тема 8. Персонал та продуктивність праці:</i></p> <p>1. Поняття, класифікація та структура персоналу.</p> <p>2. Визначення чисельності окремих категорій працівників.</p>	<p>Л - 1 ПЗ - 1 СР - 3</p>	<p>Вміння класифікувати персонал підприємства за різними класифікаційними ознаками; визначати та аналізувати його структуру; розраховувати показники продуктивності праці; оцінювати вплив різних факторів на його</p>

<p>3. Продуктивність праці персоналу. 4. Кадрова політика та система управління персоналом.</p>		<p>рівень; визначати планову чисельність персоналу різних категорій; розуміти сутність кадрової політики підприємства та складові системи управління персоналом.</p>
<p><i>Тема 9. Мотивація та оплата праці:</i> 1. Політика оплати праці. 2. Тарифно-посадова система оплати праці. 3. Форми та системи оплати праці. 4. Безтарифна система оплати праці. 5. Мотивація трудової діяльності працівників.</p>	<p>Л - 4 ПЗ - 1 СР - 4</p>	<p>Обізнаність у питаннях функцій і складових оплати праці для забезпечення її дієвості. Знання механізму державного регулювання оплати праці, політики оплати праці на рівні підприємства. Вміння використовувати елементи тарифно-посадової та безтарифної систем; обґрунтовувати вибір форми та системи оплати праці та застосовувати їх на практиці. Вміння застосовувати моделі та методи мотивації персоналу підприємства.</p>
<p><i>Тема 10. Організація виробництва:</i> 1. Сутнісна характеристика, структура і принципи організації виробничих процесів. 2. Організаційні типи виробництва. 3. Методи організації виробництва.</p>	<p>Л - 2 СР - 2</p>	<p>Усвідомлення сутності, основних елементів, видів та принципів організації виробничого процесу. Знання типів виробництва та їх порівняльних характеристик, методів організації виробництва, їх ознак та сфери застосування.</p>
<p><i>Тема 11. Виробнича потужність підприємства:</i> 1. Сутність та види виробничої потужності (ВП) підприємства. 2. Фактори, які визначають ВП. 3. Методика визначення ВП підприємства. 4. Оптимізація виробничої програми та потужності підприємства.</p>	<p>СР - 4</p>	<p>Знання сутності, одиниць виміру, видів ВП та факторів, які її визначають. Розуміння особливостей розрахунку ВП у різних типах виробництва, проектування заходів щодо розширення «вузьких місць», визначення показників рівня використання ВП, оптимізації ВП та потужності підприємства.</p>
<p><i>Тема 12. Якість і конкурентоспроможність продукції:</i> 1. Суть, показники та методи оцінювання якості продукції (послуг). 2. Стандартизація і сертифікація продукції (послуг). 3. Державний нагляд за якістю і внутрішньовиробничий технічний контроль. 4. Конкурентоспроможність продукції.</p>	<p>СР - 4</p>	<p>Розуміння сутності якості (технічного рівня) продукції як економічної категорії, системи одиничних та загальних показників, які її характеризують, методів оцінки якості продукції. Знання сутнісної характеристики стандартизації продукції, її складових елементів, принципів здійснення, видів застосовуваних в Україні стандартів і технічних умов. Розуміння сутності, економічного значення та ефективності сертифікації продукції. Обізнаність у питаннях організації державного нагляду за якістю продукції. Усвідомлення поняття, значення та методів визначення рівня конкурентоспроможності продукції підприємств на ринку, заходів підвищення якості та конкурентоспроможності продукції підприємств.</p>

Модуль 3. Витрати й ціни на продукцію підприємства, його фінансово-економічні результати та ефективність інвестиційної діяльності

<p><i>Тема 13. Витрати та ціни на продукцію:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Витрати та собівартість продукції (послуг). 2. Сукупні витрати підприємства та собівартість загального обсягу продукції. 3. Собівартість окремих виробів. 4. Класифікація витрат та види собівартості. 5. Аналітичні аспекти співвідношення змінних та постійних витрат. 6. Стратегія і шляхи зниження поточних витрат. 7. Ціни на продукцію (послуги), види цін. 	<p>Л - 4 ПЗ - 2 СР - 4</p>	<p>Розуміння сутності та значення показника «собівартість продукції». Володіння методикою обчислення кошторису виробництва; собівартості валової, товарної і реалізованої продукції. Знання порядку розробки кошторису виробництва залежно від стадії і форми передбачення, наявності інформаційної бази, розміру підприємства. Розуміння процесу калькулювання та його місця в економічних розрахунках, об'єктів калькулювання і калькуляційних одиниць. Знання типової номенклатури калькуляційних статей витрат та їх складу. Володіння методами обчислення окремих статей калькуляції та уміння розрахувати собівартість одиниці продукції. Знання класифікацій витрат на виробництво за окремими ознаками, способів розподілу непрямих витрат, видів собівартості продукції. Засвоєння методів визначення критичного обсягу виробництва продукції, а також аналізу його впливу на рівень безпеки виробництва. Знання сутності, ролі і функцій ціни у ринковій економіці, видів цін і сфери їх застосування, методів встановлення ціни, напрямів вдосконалення ціноутворення на продукцію.</p>
<p><i>Тема 14. Фінансово-економічні результати та ефективність діяльності:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зміст і форми фінансової діяльності підприємства. 2. Формування й використання прибутку підприємства. 3. Рентабельність ресурсів і продукції. 4. Оцінка фінансово-економічного стану підприємства. 5. Сутнісна характеристика і вимірювання ефективності виробництва. 6. Чинники підвищення ефективності виробництва. 	<p>Л - 2 ПЗ - 1 СР - 4</p>	<p>Знання змісту і форм фінансової діяльності підприємства; видів, джерел і схеми формування та розподілу прибутку. Володіння методикою обчислення різних модифікаційних форм рентабельності. Обізнаність у питаннях накопичення обліково-звітної інформації та визначення окремих показників для оцінки фінансово-економічного стану підприємства. Розуміння загального методологічного підходу до вимірювання ефективності виробництва. Знання видів, критеріїв, систем показників та чинників підвищення ефективності виробництва.</p>
<p><i>Тема 15. Інвестиційні ресурси підприємства:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, склад і структура інвестицій. 	<p>Л - 2 ПЗ - 2 СР - 4</p>	<p>Знання сутнісної характеристики, функціонально-елементного складу інвестицій, джерел інвестування, а також різновидів і структури капіта-</p>

<p>2. Визначення необхідного обсягу і джерел фінансування виробничих інвестицій.</p> <p>3. Формування і регулювання фінансових інвестицій (цінних паперів).</p> <p>4. Залучення іноземних інвестицій для розвитку і підвищення ефективності діяльності суб'єктів господарювання.</p> <p>5. Оцінка ефективності виробничих і фінансових інвестицій.</p> <p>6. Чинники підвищення ефективності використання капітальних вкладень і фінансових інвестицій.</p> <p>7. Інвестиційні проекти підприємств.</p>		<p>льних вкладень підприємства. Розуміння ролі фінансових інвестицій у становленні та розвитку ринкових відносин. Знання видів цінних паперів, порядку їх випуску, обігу і використання. Розуміння ознак привабливості інвестування вітчизняних суб'єктів господарювання, об'єктивної необхідності залучення іноземних інвестицій, їх можливих видів і форм. Знання загальних положень методології визначення ефективності виробничих і фінансових інвестицій. Уміння оцінити ефективність виробничих інвестицій з урахуванням грошових потоків, ставки дисконту (капіталізації), господарського ризику та інфляції. Знання основних організаційно-економічних чинників підвищення ефективності використання капітальних вкладень. Знання основ економічного обґрунтування інвестиційних проектів суб'єктів господарювання шляхом розробки бізнес-плану.</p>
<p><i>Тема 16. Інноваційні процеси на підприємстві:</i></p> <p>1. Загальна характеристика інноваційних процесів.</p> <p>2. Науково-технічний прогрес (НТП), його загальні та пріоритетні напрями.</p> <p>3. Організаційний прогрес.</p> <p>4. Оцінка ефективності технічних та організаційних нововведень.</p>	<p>СР - 2</p>	<p>Розуміння сутності, змістової характеристики і видів інноваційних процесів, сутнісного тлумачення НТП та його пріоритетних напрямів. Розуміння організаційного прогресу як узагальненого явища використання організаційних, економічних, соціальних та юридичних нововведень. Обізнаність у питаннях визначення економічного ефекту як узагальнюючого показника ефективності технічних нововведень.</p>
<p><i>Тема 17. Економічна безпека (ЕБ) та антикризова діяльність підприємства:</i></p> <p>1. Змістово-типологічна характеристика економічної безпеки господарюючого суб'єкта.</p> <p>2. Рівень економічної безпеки і кризовий стан підприємства.</p> <p>3. Стратегія забезпечення належної економічної безпеки підприємства.</p>	<p>СР - 2</p>	<p>Розуміння багатоаспектного тлумачення, об'єктових видів та способів оцінки економічної безпеки підприємства. Усвідомлення можливих загроз для ЕБ господарюючого суб'єкта та збитків від зниження її рівня. Знання основних ознак достатнього рівня ЕБ підприємства, поняття економічної кризи (ЕК) підприємства, її видів, основних причин і наслідків, фаз реакції керівництва фірми на настання ЕК, а також програми виходу з неї. Знання основних чинників, що формують належний рівень ЕБ підприємства, заходів і ресурсів, необхідних для реалізації стратегії досягнення належної ЕБ господарюючого суб'єкта.</p>

<p><i>Тема 18. Реструктуризація і санація підприємств:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Структурна перебудова економіки і реструктуризація підприємств. 2. Практика здійснення та ефективність реструктуризації суб'єктів господарювання. 3. Санація (фінансове оздоровлення) господарюючих суб'єктів. 	<p>СР - 2</p>	<p>Розуміння необхідності і стратегії структурної перебудови економіки та її базових галузей, сутності та організаційних форм реструктуризації підприємств. Знання дійових форм реструктуризації суб'єктів господарювання, а також базових основ розробки і реалізації програми (бізнес-проекту) реструктуризації. Знання методичних підходів до визначення ефективності реструктуризації різних господарюючих суб'єктів. Вміння тлумачити цілі механізм проведення санації. Розуміння програми санаційних заходів фінансово-економічного характеру, особливостей державної підтримки проведення санації потенційно-конкурентоспроможних підприємств.</p>
<p><i>Тема 19. Банкрутство і ліквідація підприємств:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Банкрутство підприємств (організацій) як економічне явище. 2. Організація і наслідки ліквідації збанкрутілих підприємств. 	<p>СР - 2</p>	<p>Знання сутнісної характеристики банкрутства підприємства, чинників, що його спричинюють, симптомів прояву та імовірних зон ризику банкрутства. Розуміння процедури офіційного порушення справи про визнання банкрутом підприємства. Знання основних положень Закону України «Про банкрутство», масштабів і тенденцій банкрутства суб'єктів господарювання в Україні. Знання загальної характеристики процесу організації ліквідації (припинення діяльності) збанкрутілого суб'єкта господарювання. Розуміння механізму управління майном боржника та оцінки можливих наслідків ліквідації збанкрутілих підприємств. Знання організаційно-економічних заходів, форм і тривалості процесу ліквідації підприємства-банкрута.</p>
<p><i>Індивідуальне практичне завдання</i></p>	<p>Індивідуальну роботу спрямовано на поглиблене вивченні даної дисципліни. Індивідуальне завдання не входить до тижневого аудиторного навантаження студента і виконується ним самостійно. Викладач пропонує її виконання тим студентам, які виявили особливі здібності і зацікавленість у цьому.</p> <p>Завдання за темою: «Обґрунтування організаційно-правової форми діяльності новоствореного підприємства» полягає у тому, що на основі характеристики ситуації, виданої викладачем, студенти визначають і описують:</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> – форму організації підприємства у даному конкретному випадку; – переваги, які має та або інша форма організації підприємства; – у якому випадку на підприємстві може працювати найманий персонал; – обставини, які можуть змусити підприємця відмовитися від створення (реєстрації) підприємства. <p>Студент оформлює дану роботу у вигляді реферату, готує відповідне повідомлення з можливою презентацією.</p> <p>До індивідуальних завдань входять також такі види навчальної роботи, як підготовка доповідей на студентських наукових конференціях; виконання наукових досліджень; участь у предметних олімпіадах.</p>
6. Система оцінювання та вимоги	
Загальна система оцінювання курсу	Загальна система оцінювання навчальної є уніфікованою в межах ЦНТУ і визначається Положенням про організацію освітнього процесу в ЦНТУ, затвердженим Вченою радою, протокол № 2 від 30.10.2017 р. (зі змінами, внесеними Вченою радою, протокол №6 від 26.02. 2018 р.) – <i>текст розміщений на офіційному веб-сайті університету www.kntu.kr.ua</i>
Поточне оцінювання роботи студента	<p>Об'єктом оцінювання знань студентів є програмний матеріал дисципліни різного характеру і рівня складності, засвоєння якого перевіряється відповідно під час поточного контролю.</p> <p>Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння теоретичного матеріалу, вироблених навичок виконання практичних завдань, умінь самостійно опрацювати літературу, здатності осмислити зміст теми чи розділу, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал.</p> <p>Поточний контроль здійснюється під час семінарських і практичних занять у формах обговорення студентами актуальних питань дисципліни, аналізу ситуацій та розв'язування практичних завдань, оцінювання результатів їх самостійної роботи та індивідуальних завдань.</p> <p>Система оцінювання практичних занять визначена Положенням про організацію освітнього процесу в ЦНТУ, затвердженим Вченою радою, протокол № 2 від 30.10.2017 р. (зі змінами, внесеними Вченою радою, протокол №6 від 26.02. 2018 р.) – <i>текст розміщений на офіційному веб-сайті університету www.kntu.kr.ua</i></p> <p>Здійснення поточного контролю надає змогу студентам виявити власні творчі здібності та підвищити свій рейтинг шляхом поглибленого вивчення програмного та позапрограмного матеріалу, що має сприяти формуванню особистого погляду на проблеми, порушені курсом «Економіка підприємства», та вмінню самостійно їх аналізувати та вирішувати.</p>

<p>Вимоги до самостійної роботи</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поглиблене вивчення питань тем за методичними вказівками викладача. 2. Систематичне опрацювання лекційного матеріалу, запропонованої базової та допоміжної літератури з питань курсу. 3. Самостійне виконання практичних завдань за індивідуальним варіантом. 4. Самостійна підготовка до модульних контролів та іспиту. <p>Дієвим засобом заохочення студентів до засвоєння ними дисципліни «Економіка підприємства» є застосування ефективних методів контролю й оцінки результатів навчання, які мають сприяти пробудженню інтересу студентів, їхньої пізнавальної потреби, актуалізації отриманих ними знань. Так за виконання індивідуального завдання студент отримує оцінку, яка враховує ступінь і глибину освоєння методики проведення аналізу та необхідних розрахунків, якість і точність їх виконаних, широту використаних наукових джерел, активність роботи у команді, здатність надавати дієві рекомендації щодо вирішення проблем іншим студентам, дискутувати з ними.</p> <p>Оцінюючи індивідуальне практичне завдання, викладач враховує не лише правильність і своєчасність його виконання, а й розуміння студентом застосовуваних методичних підходів, їх мети і логіки, що виключає можливість не осмисленого, механічного підходу студента до виконання розрахунків.</p> <p>У процесі вивчення курсу для поточного контролю самостійної роботи студентів денної форми навчання та якості засвоєння ними матеріалу викладач використовує проведення тестування та модульного контролю.</p> <p>Самостійна робота студентів заочної форми навчання передбачає самостійне вивчення окремих питань тем за методичними вказівками викладача. Студент повинен опрацювати необхідний обсяг навчальної літератури та нормативно-правових актів. У ході засвоєння програми курсу, під час підготовки до іспиту, студентам рекомендується звертатись до першоджерел (міжнародних нормативно-правових актів, законів України, та інших нормативно-правових документів), а також до монографічної літератури та наукових статей, де висвітлено різні погляди науковців на відповідні проблеми.</p>
<p>Підсумковий контроль та умови допуску до нього</p>	<p>Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються Положенням про рубіжний контроль успішності і сесійну атестацію студентів ЦНТУ, затвердженим Вченою радою, протокол № 3 від 27.11.2017 р. – <i>текст розміщено на офіційному веб-сайті університету www.kntu.kr.ua</i></p> <p>Підсумкове оцінювання знань студентів з дисципліни «Економіка підприємства» здійснюється на основі результатів навчання студента протягом семестру, трьох модульних контролів (після закінчення вивчення відповідних модулів) та екзамену.</p> <p>Завданням підсумкового контролю є перевірка розуміння</p>

студентом базового програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни, уміння вирішувати практичні завдання тощо.

Підсумковий контроль (модульний контроль та екзамен) проводиться за білетами, які включають блоки теоретичних тестових питань і практичних завдань за темами курсу, що дає можливість викладачу об'єктивно оцінити знання студента у повному обсязі.

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
<u>Модуль 1</u> : 4 практичних занять, що передбачають використання знань і умінь з тем 1-7 (практичні завдання, співбесіди, опитування, тести)	32
<u>Модуль 2</u> : 2 практичних заняття, що передбачають використання знань і умінь з тем 8-12 (практичні завдання, співбесіди, опитування, тести)	16
<u>Модуль 3</u> : 3 практичних занять, що передбачають використання знань і умінь з тем 13-19 (практичні завдання, співбесіди, опитування, тести)	24
ІНДЗ	8
Підсумковий контроль (теми 1-19)	20
Всього у 3-му семестрі	100

7. Політика курсу

- Курс передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу.
- Обов'язковим вважається ведення студентами робочого конспекту, який повинен містити розгорнутий або тезисний огляд питань, віднесених для самостійного опрацювання, а також визначення ключових понять і термінів.
- Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (80% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів).
- Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу. Якщо студент відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Під час роботи над завданнями не допустиме порушення академічної доброчесності: при застосуванні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації студент повинен вказати джерело, використане в ході виконання завдання. У разі виявлення факту плагіату, студент

отримує за завдання 0 балів.

- Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

8. Методи навчання

Застосовувані методи викладання курсу «Економіка підприємства» є ефективними засобами донесення до студентів змісту навчальної дисципліни, створюють умови повноцінного засвоєння ними навчального матеріалу у межах відведеного для цього часу.

Студенти мають можливість прослухати лекцію за кожною темою курсу, скласти власний конспект викладеного теоретичного матеріалу, отримати вичерпні відповіді на питання, які у них виникли. Для наочності рисунки, схеми, формули та інша необхідна інформація представляється у вигляді мультимедійної презентації.

З метою конкретизації та поглиблення знань, прослуханий та законспектований теоретичний матеріал студенти пророблюють шляхом підготовки до опитування, співбесіди чи семінарського заняття, завчасно отримуючи для цього план семінару, рекомендації щодо використання тих або інших підручників, посібників, монографій, нормативних і законодавчих актів, статей, інформаційних ресурсів.

Наступним етапом навчання є отримання на основі засвоєного теоретичного матеріалу відповідних практичних умінь і навичок виконання робіт з економіки підприємства. Після аналізу практичних завдань, студент самостійно вирішує їх (у тому числі задачі, видані за індивідуальним варіантом), отримуючи, за необхідності, пояснення і консультації викладача.

Дієвим засобом заохочення студентів до засвоєння ними дисципліни «Економіка підприємства» є застосування ефективних методів контролю й оцінки результатів навчання, які мають сприяти пробудженню інтересу студентів, їхньої пізнавальної потреби, актуалізації отриманих ними знань. Так за участь у семінарі студент отримує оцінку, яка враховує ступінь і глибину освоєння матеріалу теми, широту використаних наукових джерел, якість і вільність викладення підготовленої доповіді, здатність доповнювати виступи інших студентів, дискутувати з ними.

9. Рекомендована література

Основна

1. Азарова А.О., Нікіфорова Л.О. Економіка підприємства. Практикум: навч. посіб. Вінниця: ВНТУ, 2016. 215 с.
2. Бойчик І.М. Економіка підприємства: підручник. Київ: Кондор-Видавництво, 2016. 378 с.
3. Бойчук І.М., Харів П.С. та ін. Економіка підприємства: Навч.посібник, 2-ге вид., доп. і перероб. К.: «Каравелла», 2001.
4. Васильців Т.Г. Економіка малого підприємства: навчальний посібник /Т.Г.Васильців. К.: Знання, 2013. 301 с.
5. Гринчуцький В.І. Економіка підприємства/ В.І.Гринчуцький. К.: ЦУЛ, 2-е вид. 2019. 304 с.
6. Економіка малого підприємства: навчальний посібник / Т.Г. Васильців, О.І. Іляш, Н.Г. Міценко; за ред. д-ра екон. наук Т.Г. Васильціва. К.: Знання, 2013. 446 с.
7. Економіка підприємства: збірник тестів і задач: навч. посіб./ А. В. Шегда та ін. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 239 с.
8. Економіка підприємства: навч. посіб./ І. М. Посохов та ін.. Харків: НТУ «ХП», 2016. 380 с.
9. Економіка підприємства: навч. посіб.: практикум / Витвицький Я.С. та ін. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2016. 306 с.
10. Іванілов А. Економіка підприємства / А. Іванілов. К.: ЦУЛ, 2019. 728 с.
11. Карпенко Ю.В., Бенях В.В. Економіка підприємства: практикум: навч. посіб. Полтава: ПУЕТ, 2017. 412 с.
12. Кондратюк О. І., Пилипенко О. О. Економіка підприємства: практикум: навчально-

методичний посібник. Київ: Вид-во Європ. ун-ту, 2006. 288 с.

13. Кривов'язюк І. В. Економіка інноваційного підприємства: навчальний посібник. Херсон: Олді-Плюс, 2016. 343 с.
14. Могилевська О.Ю., Уфімцева Т.М., Слободяник А.М. Економіка підприємства. Теорія і практика: навч. посіб. Київ: Вид-во КиМУ, 2017. 295 с.
15. Шарко М. В., Мешкова-Кравченко О. М., Радкевич О. М. Економіка підприємства: навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. Ч. 1. Херсон: Олді-Плюс, 2014. 436 с.
16. Швиданенко Г.О., Дмитренко А.І., Олексюк О.І. Бізнес-діагностика підприємства: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2008. – 344 с.
17. Яркіна Н. Економіка підприємства/ Н.Яркіна. К.: Ліра-К, 2017. 596 с.

Допоміжна

1. Алиев И.М. Политика доходов и заработной платы: учебник / И.М. Алиев, Н.А. Горелов. Ростов н/Д: Феникс, 2008. 145 с.
2. Армстронг М. Оплата труда. Практическое руководство по построению оптимальной системы оплаты труда и вознаграждения персонала / М. Армстронг, Т. Стивенс; пер. с англ. - Днепропетровск: Баланс Бизнес Букс, 2006. 354 с.
3. Антикризисное управление: Учебник для студ. вузов / Под ред. Э.М. Коротков. М.: ИНФРА-М, 2001. 432 с.
4. Беляев А.Н. Современные формы и системы оплаты труда / А.Н. Беляев. М.: Дело и Сервис, 2009. 268 с.
5. Бланк И.А. Управление финансовой стабилизацией предприятия. К.: Ника-Центр, Эльга, 2003. 496 с.
6. Бусыгин А.В. Предпринимательство: Учебник / Бусыгин А.В. М.: Дело, 2001. 638 с.
7. Валдайцев С.В. Антикризисное управление на основе инноваций: Учеб. пособие/ С.В. Валдайцев. Спб: С.-Петербур. ун-т, 2001. 232 с.
8. Варналій З. С. Основи підприємництва: Навч. посібн. 3-тє вид., випр. і доп. / Варналій З.С. К.: Знання, 2006. 330 с.
9. Василенко В.О. Антикризове управління підприємством: Навч. посібник. К.: ЦУЛ. 2003. 504 с.
10. Васильков В.Г. Організація виробництва: Навч.посібник. К.: КНЕУ, 2003. 524 с.
11. Говорушко Т.А. Управління ефективністю діяльності підприємств на основі вартісно-орієнтованого підходу: [монографія] / Т.А. Говорушко, Н.І. Клімаш. К.: Логос, 2013. 204 с.
12. Гонтарєва І.В. Об'єктивізація цілей при прогнозуванні ефективного розвитку підприємства // Економіка та прогнозування. 2011. № 1. С. 143-155.
13. Гонтарєва І.В. Поняття вартості при оцінці ефективності діяльності підприємства // Управління розвитком 2015. № 2. С. 60-65.
14. Головань С.И. Бизнес-планирование: Учеб. пособие/ С.И. Головань. Ростов н/Д: Феникс, 2002. 318 с.
15. Гроув Эндрю. Выживают только параноики. Как использовать кризисные периоды, с которыми сталкивается любая компания / Пер. с англ. М., Альпина Паблишер, 2013. 200 с.
16. Єпіфанова І.Ю. Формування стратегії розвитку підприємства в сучасних умовах / Єпіфанова І.Ю., Дзюбка М.Ю. // Вісник ОНУ ім. І.І. Мечнікова. 2017. Т. 22. Вип. 2 (55). С. 99-103.
17. Єпіфанова І. Ю. Фінансовий аналіз та звітність: практикум / І.Ю. Єпіфанова, В.В. Джеджула. Вінниця: ВНТУ, 2017. 143 с.
18. Журило І.В. Конкурентоспроможність нової продукції промислово-виробничого призначення: теоретичні аспекти, методика прогнозування та забезпечення: Монографія: Кіровоград, ПВД «Мавік», 2007. 186 с.
19. Загородній А. Менеджмент реальних інвестицій: Навч.посібник/ А. Загородній; А. Загородній, Ю. Стадницький. К: Знання, 2000. 209 с.

20. Захарчин Г. М. Основи підприємництва: Навч. посібн. / Захарчин Г. М. К.: Знання, 2008. 437 с.
21. Колот А.М. Мотивація персоналу: Підручник. К.: КНЕУ, 2002. 337 с.
22. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність: Навч. посібник. К.: ЦУЛ, 2003. 376 с.
23. Мельников А. М. Основи організації бізнесу: навч. посібн./ за заг. ред. А. М. Мельникова [А. М. Мельников. О. А. Коваленко, Н. Б. Пундяк] К.: «Центр учбової літератури», 2013. 200 с.
24. Муравьев А.И. Предпринимательство: Учебник / Муравьев А.И., Игнатъев А.М., Крутик Л.Б. СПб.: Лань, 2001. 658 с.
25. Немцов, В.Д. Стратегічний менеджмент: Навч. посібник / В.Д. Немцов, Л.С. Довгань. К.: УВПК ЕксОб, 2002. 560 с.
26. Новицкий Н.И. Управление качеством продукции: Учеб. пособие. Минск: Новое знание, 2001. 237 с.
27. Огвоздин В.Ю. Управление качеством: основы теории и практика: Учеб. пособие/ В.Ю. Огвоздин. 4-е изд., испр. и доп. М.: Дело и Сервис, 2002. 160 с.
28. Онищенко В.О. Організація виробництва: Навч.посібник. К.: Ліро, 2003. 336 с.
29. Петрова І.Л. Інноваційна діяльність: стимули та перешкоди: монографія / І.Л. Петрова, Т.І. Шпильова, Н.П. Сисоліна; за наук. ред. проф. І.Л. Петрової. К.: Дорадо, 2010. 157 с.
30. Терещенко О.О. Фінансова санація та банкрутство підприємств: Навч. посібник. К.: КНЕУ, 2000. 412 с.
31. Тренев, Н.Н. Предприятие и его структура: Диагностика. Управление. Оздоровление: Учеб. пособие/ Н.Н. Тренев. М.: ПРИОР, 2000. 240 с.
32. Управление затратами на предприятии: Учебник/ В.Г.Лебедев и др.; Ред.: Г.А. Краюхин. СПб: Бизнес-пресса, 2000. 277 с.
33. Фатхутдинов Р.А. Организация производства: Учебник/ Р.А. Фатхутдинов. М: ИНФРА-М, 2001. 672 с.
34. Федюкин В.К. Методы оценки и управления качеством промышленной продукции: Учебник/ В.К.Федюкин, В.Д. Дурнев, В.Г. Лебедев. 2-е изд, перераб. и доп. М: Филинь; Рилант, 2001. 328 с.
35. Харилло Карлос Х. Стратегическая логика. Логическая основа решения стратегических проблем бизнеса/ Пер. с англ. Днепропетровск: Баланс Бизнес Букс, 2015. 800 с.
36. Яковлев Н.Я. Цены и ценообразование: Учеб. пособие/ Н.Я. Яковлев. 3-е изд., перераб. и доп. М: Маркетинг, 2001. 106 с.

Інформаційні ресурси

1. Господарський Кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV (Редакція станом на 20.09.2015) [Електронний ресурс] // Відомості Верховної ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1991 № 1798-XII [Електронний ресурс] // Відомості Верховної ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Закон України «Про акціонерні товариства» від 17.09.2008 р. № 514-VI [Електронний ресурс] // Відомості Верховної ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
4. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців» від 15.05.2003 р. № 755-IV [Електронний ресурс] // Відомості Верховної ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
5. Закон України «Про господарські товариства» від 19.09.1991 р. № 1576-XII [Електронний ресурс] // Відомості Верховної ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
6. Закон України «Про захист економічної конкуренції» від 11.01.2001 № 2210-III [Електронний ресурс] // Відомості Верховної ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

7. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 № 959-ХІІ [Електронний ресурс] // Відомості Верховної ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
8. Іванців Я.І. Захист комерційної таємниці. Правова позиція [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://ukrainepravo.com/scientific-thought/pravova-pozytsiya/pravoviy-zakhist-komerts-yno-ta-mnits>.
9. Митний Кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI [Електронний ресурс] // Відомості Верховної ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
10. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс] /Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
11. Офіційний сайт Кабінету міністрів України [Електронний ресурс]/ Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>.
12. Регіони України: статистичний щорічник [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua.
13. Статистична звітність емітентів України [Електронний ресурс]/ - Режим доступу: www.smida.gov.ua/db/emitent.
14. Цивільний Кодекс України (від 16.01.2003 р.) № 435-IV. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
15. Інформаційні ресурси бібліотек:
  - а. Бібліотека Львівського-торговельно-економічного університету. Львів, вул. Туган-Барановського, 10. Електронна бібліотека ЛТЕУ: www.dev.lac.lviv.ua/lib.
  - б. Національна бібліотека України ім. В. Вернадського НАН України. Київ, пр. 40-річчя Жовтня, 3: <http://www.nbuv.gov.ua>.
  - в. Львівська наукова бібліотека ім. Стефаника НАН України. Львів, вул. Стефаника, 2: <http://www.lsl.lviv.ua/>.
  - д. Львівська обласна універсальна наукова бібліотека. Львів, просп. Шевченка, 13: <http://lounb.lviv.ua/>.
16. Державна служба статистики України. Київ, вул. Шота Руставелі, 3: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
17. Періодичні видання (журнали, тижневики):
  - Актуальні проблеми економіки: <http://eco-science.net/Arhive.html>.
  - Бізнес Інформ: www.business-inform.net.
  - Економіка України: <https://journals.ua/business/ekonomika-ukrainy-ukrainskiy>.
  - Економіка, фінанси, право: efp.in.ua/arhiv-nomeriv.
  - Економіст: ua-ekonomist.com.
  - Економічний Часопис XXI: <http://soskin.info/ea/avtory.html>.
  - Фінанси України: fu.minfin.gov.ua.
18. Сайти державних органів влади:
  - Верховної Ради України: www.rada.gov.ua.
  - Державної податкової адміністрації України: www.sta.gov.ua.
  - Кабінету Міністрів України: www.kmu.gov.ua.
  - Державної митної служба України: www.customs.gov.ua.
  - Рахункової палати України: www.as-rada.gov.ua.
  - Інституту економічних досліджень та політичних консультацій: www.Ier.kiev.ua.